

# **Badische Landesbibliothek Karlsruhe**

**Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe**

## **Schriften - Cod. Aug. perg. 205**

**Alcuinus, Flaccus**

**[S.l.], [3. Drittel des 10. Jh.]**

Purchard: carmen de gestis Witigowonis abbatis

[urn:nbn:de:bsz:31-10525](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-10525)

9/111

**R**euerentissimo Augiensium patrum senatum. spiritale uitam  
in xpi dilectione possidentium. Pa. r. ch. r. t. iuxta can-  
tae sublimitatis uelle. se ut in feruorem in omnibus obedire.

**C**um totius fons sapientiae. uideatur deriuatum eum cordium  
fluentis emanare. Atque uirentia prata uirorum secundum apticam  
regenerationem filiorum indaganter irrigare. miror cur me horum  
omnium stolidissimum. qui nec flosculo exarescentis foeni ullaratio-  
ne possum comparari. Ad tam sublime opus scribendum sic in  
sequentibus apparet eligere dignaremur. Sed me ut existimo  
scire. uira paternitas semp pietatis uisceribus redundans. doluit.  
me somno pigrinae deditum inuis incumbere. ac numquam  
ad aliorum matura studia me ipsum puocando erigere. Ac  
ob id ut credo in p. idoneae artis pericia. sed ut otio uacanti ali-  
cuius operis pberentur meditamina. inuincta est mihi auobis  
sequentium rerum ad explicandam seriem. licet herilis. mihi tam-  
minus diserto impossibilis oboedientia. Scripsi enim uira  
coactus iussione. quando cepit et quomodo dominus noster ue-  
nerabilis abbas. WITIC 6440 uirtutum studis in haec floruit  
potestate. quomodo etiam in suae p. lationis initio. pre-  
dia nostra. tempore. R. V. O. M. A. N. N. I. abbatis captiua  
ta pace. ab inuasoribus direpta. penitusque uastata.  
in integram adquirendo restituit. et quanto ard-  
re in seruitio di flagrans. ad ipsa diuina officia celebra-  
da. qualia et quanta aeclesiarum templa in quibus-  
dam ad nos p. tinentibus locis constituit. suisque derebus

172  
opulentissime datauit. Quid enim per decem  
annos huiusiam prelationis regimen subeundo . in  
hoc loco fecerit sub aecclesiarum structuris . & circa  
rui diuersi operis arcuum columnarumq; celaturis . in  
altaribus quoq; et in crucibus auro atq; argento fabre  
factis . illis quippe p̄ciosis monilibus mira gemmarū  
textura insertis . non preter mittit intactum . stilus  
haec omnia scribens . Et quod per singulos annos  
fecisse p̄batur . in unius cuiusq; operis consummatione sin  
gulariter declaratur . Igitur sub quadam appellacione . loci  
personam feci meis assertionib; p̄currere . Scribensque  
sub exametris uersibus in p̄num currentibus omnia stu  
dii dō adiuuante . ur̄isq; orationibus finetenus p̄ficere .  
Sed quia ur̄o patres reuerentissimi alligatus imperio licet  
me p̄ nullum utilitatis incrementū sciam subsiste  
re . & tamen conatus sum me ad ea quasi audac  
ter obicere . quae etiam alii fortioris ingeni  
ex pauescendo neglexerunt . Rogo ut in tam audacibus  
ceptis non superbam aestimationem meae p̄terui  
tatis sed p̄ocius intueri uelitis . mei humillam inten  
tionem obediens . In qua etiam reprehensio quā  
multam esse non nego . latentis uiti in hoc opusculo  
a uobis possit uideri . hanc ne offendiculo fiat uera  
cognoscere . uolentibus . latenter emendare digna  
m ————— n ————— i



Incipit hic textus per dicta poetica scriptus.  
 Floreat inquantis ornatibus auctoria felix.  
 hac in structura quam fecit nobilis abbas.

144  
Dans Studium xpo. qui nomen habet uuitigouuo.

Inquisita refer. quid plores aurgia mater.

Auetrix cunctorum dno donante bonorum.

Uertice crispantes aut quid diuellere crines.

Tu conare. genas aut dilaniare tenellas.

Quid ue rigans lacrimis malas refidere uideris.

Uultu summisso. ueluti sub carceris antro.

Quid pia mater habes. qd sic tua tempora defles.

Auræolae pacis semper uernantia ramis.

Andonis dñi. uis sic ingrata uideri.

Anne recordaris. niteas quo stemate lucis.

Ipsa tibi talem quo concessit honorem.

Semet in orbe locus. de quo n̄ iactitat ullus.

Nam pietate sua. sic disponente remota

Omnibus eterris. speciali pace quiescis.

Libertate potens. terrena negotia spernens

Solius domini tantū sociaris amori.

Quod libertatis laus creditur esse pennis.

Seruitioq. sacrae feruens deuota mariae.

Dignus interris eius thorus ipsa uocaris

Quod speciale decus tibi contulit ipse benignus

Inspirata sacro genuit que pneumate uirgo.

Cur non exultas. opibus que plena redundas.

Quod sup astra uolat. quicqd maris unda ministrat.

Siquid gignit humus. tū suppeditat inuisus.

Fundans eximium deuota mente sacellum.

Sacellu' sancti  
Januarij

Quod ianuarii uoluit sub honore dicari.

Caelestis patriae quem fecit amore subire

Palmam martyri uictrix confessio xpi

In quo dispositis diuinis cultibus aris.

Tria altaria  
predicti sacelli

Na beate tibi pro martyre stephane xpi

Est erecta. preces ut clemens ipse recepit

Quas deuotox tibi fundit contio fratrum.

Altera laurenti tibi cernitur atq; dicari.

Tu simul ut uotis te rite precantibus adsis

In medio quarum. VITIGOVVO norma honoru.

Frexit celsa. studis feuentibus aram.

Hanc ornans tabula gemmis auroq; parata.

Qua ianuarii conduserat ossa beati.

Intali primu studio perdixerat annu.

Votes omni genae dicant. tibi gla xpe.

Vt cursus anni tunc aduenere secundi.

Diuinum cultus n̄ in memorille beatus.

Pulchre formatam cepit fundare capella.

Posta in onasterii qua pandit puia clauistri.

Omibus aggressum demonstrans atq; regressum.

Sacellu'  
sancti firmini

Quam sub pirmini sacrauit honore beati.

Qui pastor primo me rexerit amore paterno.

Inde morans operi nil in unum oena clauistri.

**H**ic ubi circuitus fuerat nonrite peractus.  
**H**ac ianuarii supera de parte beati  
**C**ulminis ecclesiae quē tum p̄fecerat ipse.  
**A**tq; gradus saxo fecit post ista polito.  
**S**canditur ecclesie p̄ quos ad limina portę.  
**P**icta manet muro nec non genitricis imago.  
**I**ngremio x̄pm gestantis pignus amorum.  
**Q**uam graduum fr̄s p̄ni super alta iacentes.  
**O**rando tangunt. ac sc̄a per oscula lambunt.  
**A**t latus ad dextrū signat pictura beati  
**E**uangelistam marcum; faciemq; decorā  
**F**ert ianuaris leuo sub margine pictus.  
**O**rat quos ambros deuoio n̄ra patronos.  
**P**ingi quos ideo uoluit dominus v̄it 15 0 v̄o.  
**V**t defensores defendant undiq; tales  
**N**os ex insidis his aduersantibus hostis.  
**I**usserat & totū pictores pingere claustrū.  
**S**unt illę tabulae quae per laquearia pictae.  
**S**ignantes patrum facti monim̄ta priorū.  
**V**uere quod bellis. quae conuersatio pacis.  
**I**llis tunc fuerat. totum pictura figurat.  
**I**nro itum claustrū quē uerbis ante notau.  
**S**ub forma patrum iussit uariare meorum.  
**Q**uos mihi p̄latos fecit p̄latio dignos.

**I**n quocumq; loco soliti sunt cernere primo.  
**Q**ui ueniunt templum dño sit quale paratum.  
**T**u quoq; uilescis tanti priuata decoris.  
**V**t ñ una tibi domus est que possit haberi  
**A**pta ministerio xp̄i; popularis & ordo  
**H**ec tenet spatium sub quo glomeretur in unum.  
**I**uxta quod possum nunc est mihi uelle benignū.  
**S**tructure ueteri modo pars que tota sacelli  
**C**onstat; adaequatas forma coniungere muros.  
**A**equalis spatii iunctura circiter omni.  
**F**iat obumbratum pariter tectumq; per unū.  
**I**llud opus nr̄m super est et quod modo priscum.  
**E**t sic ecclesiae firmemus culmina magne.  
**G**audia tunc animo fateor me pmere leto.  
**F**ius quod dulci uerbo me contigit uti.  
**M**ecum nam raro uerbum permusitat ullum.  
**G**ratia dōne tibi tum flexo poplite dixi.  
**M**iro quicultu rerum uarioq; paratu.  
**M**e decus esse facis diuersis partibus orbis.  
**O**mnia quae placeant tibi quod sapientia pandat.  
**F**ac rogo fac gaudens ex ipsis nulla relinquens.  
**P**lurima quid refero nimium iam tarda loquendo.  
**O**mnia quae dixit tribus annis ipse pegit.  
**A**equali forma faciens compage uenusta.

352

Tale dō templum quo non spatiosius ullum.  
 Omni structura diuerso stemmate fulta.  
 ut dñs uoluit festmans ipse parauit.  
 huic arcus camyros & subdidit undiq. sculptos.  
 Gypso. subuarius & uerno flore figuris.  
 fecerathos sectas et sustentare columnas.  
 Pulchre desaxis. distinctis atq. politis.  
 Iuncopus omie quidē cum pduxisset ad unguē.  
 Laetitia grandi templū sollemne dicari  
 fecerat. in sciae deuotus honore mariae. 396  
 uirgineiq. chori. p nobis in p̄ce p̄ni.  
 Et sub apostolicis petri pauliq. coronis.  
 Largus stu • du talis tibi xp̄e uolenti.  
 Iura potestatis sex taliter indidit annis.  
 Mox ut septem deuenit circulus anni.  
 Altius arrectam sursum construxerat aulā.  
 Sc̄e dicata tibi michahel archangele xp̄i  
 Quae micat. otmaro pulchre pariterq. beato.  
 Quā putrumq. latus firmauerat ille benignus.  
 Cum turri gemina. tereti sub imagine facta.  
 Fornicibus curuis. per circuitūq. reducta s.  
 Ad quas ascensum monstrat gradus esse supinū.  
 Has inter p̄ti mercatus pondere magni.  
 Cymbala signosq. suspendit dulcē sonantiū.

**A**nte domus sc̄ae limen post ista mariae.  
**E**xcoluit pulchrū paruu licet aequoris hortū.  
**Q**uē cingens muris ac arcubus undiq; curuis.  
**F**ecit terrestrem paradysū luce micantē.  
**Q**ua lōge splendet templi decus atq; reducta.  
**H**uc aduentanti noua dans spectacula plebi;  
**H**uius in aecclēsiae medio quā fecit & ipse.  
**I**ngradibus positā sublimē sustulit aram.  
**F**ronte sub aduersa quae respicit ostia contra;  
**V**t mos est tabulam cui tunc p̄fecerat unā.  
**F**ulgentē solidis auride mole talentis.  
**P**er cuius mediū speculū patet ecce serenū.  
**Q**d pariter uiridis uitrei manet atq; coloris.  
**I**n quo quisq; suum ualet apte cernere uultum.  
**S**iquis in aecclēsiā graditur uel per uisus ipsam.  
**C**oram se p̄nus naturae poscit ut usus.  
**E**cce retro positum. p̄tulat spectabile totum;  
**T**alibus in studis me sic senioris amantis.  
**H**oc per grande decus se clausit septimus annus.  
**A**uctor tantorū tibi sit laus x̄pe honorū.  
**V**t soloctauū metā tunc uoluerat anni  
**H**oc paradisyaco coram fundauerat horto.  
**A**ecclēsiā sc̄i p̄ pulcrā barcholomei.  
**A**tq; salutiferum iuxta sacraria templum.

VII.

Fecit herasme tibi. simul & tibi martyr heradi.  
 Hoc statuit causam dominus vitiq; ovo pista.  
 Aedibus in sacris p̄fulgens ut locus omnis.  
 Iisset confugium spes. tuta salusq; p̄cantū.  
 Illorum sordes ut xps̄ diluat om̄is  
 Scōrum meritis interuenientib; ipsis.  
 Nomen p̄ quorum. micat unum quodq; sacellū.  
 Sic ex octauo florens uirtutib; anno.  
 Ascendit nonum. quē cepit ducere totū.  
 Ornans aureolis altaria singula. gemmis.  
 Ante maria tuam uirgo p̄nobilis aram.  
 Una sub ascensu graduū miranda paratu.  
 Gemmis ac auro uestita nitescit ab illo.  
 Fecit & argenti plectro tabulata parari.  
 Cum quibus est laterū p̄cingens undiq; textū.  
 Are quē lecti speciae circumtulit ipsi.  
 Uocēq; de nr̄a confessio dicit̄ alma.  
 Bidria post ipsā dñi stans comminus arā.  
 Qua fieri unum fluxū p̄cepit aquosum.  
 Orantum uotis et adhuc fert dona salutis.  
 Hinc iterum marco gaudens altare beato.  
 Et simul in scē crucis unum fecit honore.  
 Pulchre quē cocto uestiuit funditus auro.  
 Et pinxit uariae p̄ gemmas atq; manile;

VIII

Huius  
 Diep  
 Talib  
 Ham  
 Con  
 At q  
 Turp  
 Cum  
 Per  
 Sic  
 Tris  
 Nam  
 Dum  
 Lo  
 Pos  
 Tan  
 Frra  
 Metu  
 Dast  
 Cum  
 Lan  
 Scā  
 Nat  
 A con

Huius decura cum sis de stercore fulta.  
 Dic pocius uitae sibi sint ut temporalongae.  
 Talibus in uotis apellans iura tonantis.  
 Nam tibi cum patre retinere licentia tale  
 Constat, reginae semp dominaris in arce  
 At quod fiat. si te pui sille relinquat.  
 Turpis semper eris uelut est ancillula uilis. **AVGIA**  
 Cum quis tristatur, qui captus mente tenetur.  
 Per consolantem sibi quaerit habetq; quiete.  
 Sic ego crede mihi tua p'solamina fili.  
 Tristibus abiectis extollo gaudia mentis. *no n*  
 Nam p' missatur. firmat sententia ueri. *no*  
 Dum me norma regit senioris qui modo uiuit.  
 Florent interea stant firmiter et mea iura.  
 Post haec ni fallor capitis cum culmine priuor  
 Tanti. continuo uulgaris fabula fio.  
 Irrans sicut ouis tergo plapsa regentis;  
 Meum p'pterea tua fili fundere uota  
 Da studium xpo. ne nos fortuna sinistro *ay*  
 Cum pede p'sternat. nobis et gaudia demat  
 Tanti pastoris. pleni celestis amoris  
 Sca di mater uirgo. da uota frequenter  
 Nato. p' nobis. p' uita nosq; regentis.  
 A comris sca quoru sub honore dicari.

Templa dī fecit. quae circumquaq; parauit.

Eius apud dñm memores sine fine peui.

Iura potestatis uernantia flore quietis

Adquirant illi. p̄ consola mine xpi.

Et post depositā mortalis corporis umbrā.

Erat eius socius celestis sede locatus.

Hoc uelut ipse dī qui constat trinus et unus.

Ut uytic o vno pater. ualeat. iubeatq; potenter.

Ac ipsius Amen. uiuat p̄ secula Amen.

Carminis hic finem dat clausula. fertq; quietē

Cure scribentis. quia labilis est labor omnis.

Premia sed semper stabunt sine fine potenter.

† **H** post ut undecimū uenit feliciter annum.

Commissas animas aequo moderamine frenans.

Martiris ecclesiae xpi sub honore dicatae

Est qui pelagus canit ut scriptura uocatus

Aedes in elusas. ac atto limite septas

Quas structura prius non congrua sustulit intus

Lumine quā nemo sapientum uiderat aequo

Dicens hanc stultus sultam minus esse peritis.

Hunc sic informe pater instaurauerat idem.

Aequans pulueris glomeratū pondus harenae

Fecit honorificum spaciose margine tēplum;

Haud peul hinc domus est. regali stemmate fulgens.

**P**lurima quid refero. confestim uenerat illo.  
**M**embus & cunctis nouiter docteq; paratis.  
**I**n partes uarias quae soluerat ipsa uetustas.  
**A**edibus aeclesia gemuit censuq; neglectam.  
**Q**uam circum cingens & fundum lacuis augens;  
**F**ecit opus clarum dno per nobile templum.  
**A**diungens omnem qui congruit ecce decorem;  
**R**ebus et ipsius nunc ecclesiasticus usus.  
**S**ufficit ecce loco. laudetur deus in illo;  
**E**st alterq; pagus nr fun ginga uocis.  
**P**ulcher in aspectu sub cultus fertilis usu.  
**Q**uem dedit in primis mihi certo foedere dotis.  
**M**e sed adhuc teneram cum primo flore puella  
**P**resul pirminius cepisset amare beatus.  
**N**orma iustitiae sub sobrietatis amore.  
**H**unc uirum q; o vno meus pcurus amore maritus  
**O**ditigit intantum. nisi fallor p tinus ipsum  
**U**t mihi pferret. si res fortunaq; uellet.  
**P**recinui deflens nam me uelut ante relinquens.  
**P**er durare loco non cessat semp in illo.  
**A**c ibi cum modicum spectaret stare sacellum.  
**Q**uod signum tituli uox clamat garrula uulgi.  
**P**resulis ob meritum uenerandi qui dedit illum.  
**E**sset ut admunus mihi dotis in ordine primus.  
**H**as minimas sedes ex cunctis partibus augens

**A**liq̄ constructum perfecit nobile templum.

**P**ergirumq; loci faciens habitacula claustrum.

**A**d iunxit cellas dño famulantibus aptas,

**H**ic ut securi uiuant sine turbine mundi.

**A**ddens ex opibus quęcumq; poposcerat usus;

**T**ale monasterium xp̄i sub honore dicatū

**I**ste meus studio patrauit ut y h i t i g o v n o .

**E**st tamen hoc operum tenuis uelut umbra suę.

**N**am grauiora quidē p̄terrent quemq; loquentē.

**S**ed quamuis sapiens his est tractatibus ex pers.

**L**inibus in multis qualatus tenditur orbis.

**S**eruitium dñi celebratur corde fideli.

**I**n sacris domibus quas fecerat ipse benignus; **POETA.**

**M**ater mira refert muliebri pectore merens.

**G**audia lętitię tibi tergant uiuere triste.

**C**onuenit hoc potius sub patris laudibus huius.

**I**d non contemptus sed honor tibi dicit̄ auctus.

**I**ntendit rectę regum secreta tenere.

**V**t sit principibus pariter perfectus amicus.

**I**nde potens uere tuus est defensor ubiq;.

**P**re se si regificis umquam solamina donis.

**I**lle tibi ferret quando dē rege rediret. **AVG. II.**

**P**retulerat certę non est mihi posse negare.

**N**am testamentum quod per regale sigillū.

**M**unitum fuerat dudum redeundo ferebat

In quolibet mea firmaturq; potestas.

POEIA

Perque debet ei dare grates conatio nri.

Haec sunt communis liberrima scripta salutis.

Hoc ad gaudendum non tristi more dolendum.

Te rogo commoueat, quia sic tua sceptrā coruscant.

Dicit apostolicos cum uiseret ille patronos.

Romae; post reditum tibi ferret quale dauuum.

AUGIA

Quod dedit ipse mihi, licet essem pectore tristi.

Tale fuit donum quo non preciosius ullum.

In quo ponendo spem, nulla pericla pauesco.

Vas cristallinum xpi de sanguine plenum.

POEIA

Dico laetanter gaude nunc augia mater.

Munere ptali cum sis felicior omni

Mundo; quam felix est & tuus ille fidelis.

Subtilis talem tibi qui conuinxit honorem.

In quo domina uales culparum tergere sordes.

Hostes ac gemini tibi non sunt crede timendi.

Et reliquis opibus site pater ipse beatus

Non clarari faceret, tamen haec data dona notarent.

Vt precessores meritis precelleret omnes.

Tantum laudes operum ds accipe clemens.

Nam quod in his canitur tua gla lausq; pbatur.

Es qui per patrem dignatus mutere talem.

Augensi matri, quo plaudant munere nati.

Nobis alternis est sermo sed qua dictis.

**H**orum templorum structuram queso tuorum.  
**A**udaudem dñi quis fecerit rede roganti.  
**P**ingitur astrorum uario uelut ordine celum.  
**S**ic redimita tuis stellaris & ipsa facellis.  
**H**oc decus esse tibi nec prisco tempore uidi.  
**C**um pater in mundo *RVADMAHVS* uixerat isto.  
**Q**uam uis & ipsius staret ditissima rebus.  
**M**oenia tanta uirum peragi sic posse per unum  
**M**iror his quinque tam parui temporis annis.  
**E**x orbita numerus quos ordine continet eius.  
**I**n meliora locum mutauit quis rogo totum.  
**H**unc pulchre renouans gemmisq; micantibus ornans. *Adg.*  
**P**ulchrius ut cernis quod fulget in aedibus istis.  
**H**oc totum fecit. modo qui mihi proximus hesit.  
**N**am uelut ipse canis domini demoste prioris.  
**A**scendit decimum nunc orbita solis in annum.  
**Q**uos me p̄doctae *VITIGOVVO* rexerat iste.  
**A**c ut p̄cinui lic̄ huc illucq; uagari.  
**N**umquam cessaret. mihiratus semp̄ & esset.  
**I**m pigre nullum tamen inter miserat annum.  
**H**unc operis facto quid laudare uellet in uno.  
**E**t quando cepit t̄ quando cepta per egit.  
**N**unc tibi colloquus ame monstratur apertis.  
**C**eperat in primo mihi cum dominarier anno.  
**E**st latus a ecclesiae leuii genitricis ad almae.

154  
A N G I A  
Fili quid loqueris. puer es puerilia dicis.  
Quid me uexari. luctu mentaris inani.  
Cum me despiciat. sponsus solamq; relinquat.  
Ac si captiuā. nullo solamine fultam.

P O T I A  
Ut mos est puero si nunc puerilia dico.  
Est mihi dicendū. nulla ratione silendum.  
Numquam femineis. credi debere querelis.  
Sed de quo sperni uidearis pde roganti.

A N G I A  
Credo tui cordis. non est p̄sumptio talis.  
Nescio sed cuius solamine tutus alius.  
Plas phemas audes. me contra mittere uoces.  
Non tamen hoc miror. cū sponso spreto relinquar.  
306 Me uile precū retinent quo iudice cuncti.  
Sed non sū uanis. mulier damosa querelis.  
Perfectae fidei. uolo qui succumbere legi  
Pulcher apostolico. qua laudat dogmate sermo  
Dicens. uir talis qui n̄ datur esse fidelis.  
Debet saluari fretus muliere fidei.  
Et tueniet tempus quando deuictus amicus  
Languet amore meo. remeat stabilisq; manendo.  
Congaudendo sue. sua tollit gaudia sponsae.  
Tuq; tui similes post foedera tanta calones.

**N**onestis ausi me uoce lacessere turpi.

**P O E T A**

**Q**ui sub iure tuo serui compede uiuo.

**D**ebeo si merui te precipiente ferri.

**N**am decet ut propriis dictionibus ipsa fruaris.

**A**tque regenda tu non aliena potestas. <sup>tr.</sup> regas

**N**on aliena mihi possunt haec iura uideri. **AVG I A**

**I**n quibus ipsa potens sumspani sceptrum capescens.

**T**antum sistalulem mecum retinere ualerem.

**H**unc preceptorem uirtutum flare nitentem.

**Q**ui mihi totus amor sacer et moderaminis auctor

**C**laret propterea sine quo non est mihi uita.

**N**am sicut igne pio magis uror eumque libendo.

**P O E T A**

**C**um stulte fusis amensis lesa loquelis.

**T**erritus inde meus coepit decrescere sensus.

**A**c ad que loqueris mihi surdo non patet auris.

**F**ac rogo qua propter tibi quod sapientia mater.

**S**ua dendo iubeat soniti tua dextera parcat.

**I**n ueniae donis mihi sit correptio dulcis

**AVG I A**

**E**sto securus quam patientia iustus.

**M**e docuit uerae conuitia spernere queque.

**R**ebus in aduersis nec abessent per se iamentis.

**S**i sponsus solum uellet sibi uiuere mecum.

Continuus. stabilis. nusquam p[ro]gendo localis.

L. O. E. I. N.

Depietate tua confidens obtima damna.  
 Ex his quaedixi ueniam me posse mereri.  
 Que nunc ignoro de te p[ro]quirere tempto.  
 Dic mihi quodmanni p[ro]funera patres amandi.  
 Qui diuersorum tibi dotes auxit honorum.  
 Sed p[ro] morte sua uiduatis uestib[us] usa.  
 Quid sit q[uo]d t[er]ram iterum sociata fruaris.  
 Quis ut quantus erit. que sic tuus signis adurit.  
 Aut quando redas celebrasti die rogo tantas.  
 Quae sic obscure me tunc tenuere latebre  
 Quod non me tantis licitum fuit adfore festis.

A. V. G. I. A.

Haec si nosse uelis penetrare reuisere mentis.  
 Te iubeo. pateat tibi quod me dixi o firmat.  
 Quod me t[er]ram iterato foedere cernis  
 In nexam. uita postquam priuabar amata.  
 Quod mihi patris mihi qui largitor honoris  
 Augebat dotes subgaha diuite pollens.  
 Ut ne mireris p[ro] dicta futura moneris.  
 Nam meum sola nullo custode relicta.  
 Sentirent homines subiniqua peste latentes.  
 In me. nullus erat quia uindex arma mouebant.  
 Rebus me patris euersis funditus aruis

Pruiantes; tractu subpredę flebile dictu.  
 Aequabatq; solo me sternens dira cupido  
 Illorum; quondā cęli super astra leuata.  
 Ambicione pari nec non inpectore capti.  
 P redia subscripto. mihi tradita temp̄r prisco  
 Nil sibi iusticiae seruantes obtinuerē.  
 T a libus infuris impune furentib; illis.  
 Sedi deplorans. pectus manibusq; cruentans.  
 Nam fuit augmentū luctus geminata maloz  
 Sors; furuis patris. funestaq; p̄da latronis.  
 Sed tamen et tanto. tractabā plurima dāno.  
 I nter tot casus defensor cū mihi nullus  
 Staret. quo talem possem superare labore.  
 D euenere mei turbato corde coloni.  
 Acciti deme. mihi consiliumq; dedere  
 V tile quod signis ratio firmabat apertis.  
 N r̄m communē namme replicante labore  
 I llozq; mei percasus damna uideri.  
 Mater consilii dicebant utere nr̄is  
 I xagitent lites site belliq; furores.  
 H ec tibi nec nobis. nullius summa salutis  
 A d sit. fautoris nec spes solacia dantis.  
 I emagis obitamus. qđ honestius eē pliamus  
 H uic desposari cuius ditione tueri  
 P ossis. raptori maneat quā pastus huanti.

Res etiā nr̄ae cuius munimine saluē  
 Tutentur nobis. sub pacis flore prioris.  
 Hunc ego conquirens. has cepi primere uoces.  
 Dicite filioli. si uir queat unus haberi  
 Inuentus mundo qui conuerfetur iusto.  
 Talis ut tantus. uirtutib; undiq; septus.  
 Ut pacem capiam. cui certo foedere nubam.  
 Atq; fugans hostes nobis huc usq; nocentes  
 Robur uirtutis sponsi gerat ipse prioris.  
 Tunc monstrabatur qui nunc sup esse uidetur.  
 Vir magni meriti. laudamine congruus omni.  
 Xpo dilectus dominus **UNITIO** uocatus.  
 Utilis in lingua. cui sc̄a sophia magistra  
 Fecerat hunc omni doctorem celitus orbi.  
 Et bona quae uerbis docet. haec colit omnia factis.  
 Nullius plectrū Linguae. non organa uocum.  
 Haec quae de factis resonat scriptura beatis  
 Enarrare ualet. pietas quam maxima constat  
 Huc domino patri. qui templū pneumatici almi  
 Factus. diuinae sedes est atq; sophiae.  
 Hinc quoq; consiliu capiens munimina tanti.  
 Per regale datum. p pontificūq; senatum.  
 Talibus electo meritis sum tradita sponso.  
 Quideus om̄e mihi retulit mox dote recenti  
 Cuius quintotum sub dextro iure sinistrum.

v. d. / m. h. d. / p. p. p.  
 hys h. h.

laus magis

Deficiens in me · nullam uim posset habere  
 Ipse domi mecum si uellet uiuere tantum  
 Ut iam p̄cinui · cessans hinc inde uagari ·

P O I I X

Que modo dicuntur de te si firma phantur ·  
 Tristibus abiectis decet ut magis ipsa feruaris  
 Laetitia manitor cuius manet iste senator  
 Tantas tales cuius fest actio laudes ·

Sed quas flendo canis grandi gemituq̄ reuoluis  
 Motus instabiles eius gressusq̄ uagantes ·

Hi fallor credo · dubia nec mente recondo ·

Eius per gentis non se res ducit inanis

Tutam continuus q̄ tendat transitus eius ·

Dic inquirenti tantum ratione patenti ·

Menteq̄ qua uadit · res p̄tinus ipsa p̄babit ·

X V G I A

Pulsat sepe uiam diuersa tramite tritam ·

Circumquaq̄ uagus meus hic p̄deuiasponis ·

Sepius ad regē cursū tenet ecce frequentē ·

quo p̄ multorum morula stardando dierum

Congaudet regi quia collaetatur & illi ·

Hanc cū docto loquū sapientia conderet ipsū ·

Dicitur os regis · populorū lingua salubris ·

Inter catholicas primas rutilando colūnas ·

Regum rectores comitū docet atq̄ cohortes ·

**R**ege iubente suis parent simul omnia dictis .

**C**ontra uelle suum seuerit nemo retrorsum .

**F**esse manum regis nam plebs hunc pdicat omis .

**I**aliter hic tardans . sceptris regalibus astans .

**E**cce domi sponsae non uult memor esse relictae .

**T**andem sceptrigerā cum tardus deserit aulam ;

**A**d patriam rediens . demum uenit alter ut hospes .

**M**ansitat atq . meis exosa mente subalis .

**V**ix unam noctem . quod cogit transitus idem .

**H**inc iterum uotis capitur mens ire uolentis .

**O**ret apticas ut pna mente lucernas .

**A**d persoluendum romam uult uisere uotum .

**N**ilq . moratur iter ueluti p tristia semper .

**M**e paciens solitis post se clamare querelis .

**C**ursu continuo tardans hic temp̄r longo .

**C**lauso multoꝛ remeat sub fine dierum .

**E**t ueniens ad me dicit . carissima salue .

**H**oc etiam dicto . dicit celer inde ualeto .

**P**rimo fitq . uale . quam signent oscula salue .

**C**ircuit hinc omnem uariis discursibus orbem .

**C**autē pspiciens cuius sit cepitis haeres .

**I**nuent et de me se p dia multa tenere .

**T**unc faciendo moras sedet illic rite gubernans .

**O**mne quod est factum . dinoscitur atq . solutum .

**S**edes desertas . destructaq . tecta reformans .

Colligit & fructus generat quos herbida tellus.

Holens incultae sine fructu rura iacere.

Dives possessis ita semper gaudet inanis.

Ix quorum sumptu desudat diuite cultu.

Per uigilae ecclesias dñi sub honore dicatas

Gemmis ornari uarium per stemma metalli.

Et pstructuras studet has augere politas.

Cuius opus studii tibi paucis intimo fili;

Purchardus ductor summae pbitatis amator.

Schiloyen

Regalem fiscum sleitheim cognomine dictū.

Ad laudem matris nobis dedit omni creatis.

Sic tamen hunc tribuens. post eius uiuere p̄sens.

Coniugis atq; suae. post nr̄m dix erat esse.

Iunc stetit hic multos sine nr̄is usibus annos;

nam post quam uitae finem <sup>dux</sup> clauserat ipse.

Iuxta conditum. coniux possederat illum.

Quae post hunc multis in mundo uixerat annis;

At quando domini superest qui iura sibi ui.

Congruite ut donis p̄mptis seruiuit in amplis

Matrone tali regali stirpe fluenti.

Quae gessit studio sperans de foenore tanto.

Quatinus haec eadem fraglando sic p̄ amorem.

Hunc sibi continuo sociaret foedere firmo.

Et deuicta suis p̄ dona monentia uotis.

In sua iuralocum p̄priae dedit ante notatum.

13 165  
**R**ebus & arte sua satis augustissima facta.  
**I**psius augusti quo construxit honori;  
**I**st nec multorum series reuoluta dierum.  
**H**ic quod cū primis quos nutrit sueuia dulcis.  
**A**dlatium regem primus perduxerat orbem.  
**I**llius hunc iuri frenans terrore minaci;  
**R**omulidas artes audenter & inde petentes  
**C**ilite cum multo quem secum contulit illo  
**A**ccumulans acies late fuit imperiales;  
**D**icebant itali subita formidine laesi.  
**T**antae uirtutis quem uos hunc esse putatis.  
**I**sti scepterifero non contra dicere nemo

**D**ebet. qui tantas hominum uicit ecce columnas ;

**H**oc ut dixerunt. alii responsa dederunt ;

**Q**uam docet atq; regit. nobis hunc augia misit .

**S**ueuorum primas erit hic simul aureus abbas .

*Aureus  
abbas*

**U**tilitas nri manet hoc famulemur ut illi ;

**R**omani pceres tunc se sua cunctaq; dantes .

**R**egi caesaream maxe imposuere coronam ;

**C**aesar & augustus post hac est ille uocatus ;

**H**is ita transactus remeauit pastor herilis .

**A**d gremium sponsae recedens sua membra quiete ;

**Q**uis uel quantus erit. pietas sua rite pbabit .

**Q**ua si serre uelis. nunc auribus ebibe cordis .

**U**uit enim castę gemino succensus amore .

*Supra*

+

xii.

14 162  
**A**c euangelico munitus corde sigillo.  
**S**erpentem nuca fouet absq; timore columba.  
**D**mnis & iniuriae fugit illum pallor ubiq;  
**I**urgia semper odit tranquilla silentia poscit;  
**S**ed uelut exemplis res est bene cognita multis.  
**G**loria iustorum furor est ac ira malorum.  
**H**unc ita temptari patitur pmissio xpi.  
**R**ebus in aduersis minima sed parte nocuis.  
**N**am cum p'damnum tulerit quid mente molestū.  
**A**rmatur telis que dat patientia fortis.  
**I**nuocat atq; dnm redimit qui p'tinus illum;  
**S**epius hunc tanto uidi flutare periclo  
**U**t manus hostilis caneret cum uoce iocantis.  
**Q**uis apias gaude. miser est iam p'ditus ille.  
**H**ostibus & letis fit luctus amarus amicis;  
**I**nterea dño clamans de pectore prompto.  
**D**omnia sustinuit. secum patienter & egit;  
**P**ost modicum dñs uenit. fit & iste redemptus;  
**G**loria uenit ei mox erubere superbi;  
**H**ic est de numero patientum damnabato.  
**C**um dño quorum sunt regna beata polorum